

Utökning av Naturreservatet Lurö skärgård, Säffle kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken, att Naturreservatet Lurö skärgård, inrättat av Länsstyrelsen 1967-01-27, reviderat 1992-03-13, dnr 231-28-89 (bilaga 4), ska ha den utökade geografiska omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. Beslutet om den tillkommande delen ska ha samma innehåll som beslutet om bildande av Naturreservatet Lurö skärgård vad gäller dess syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap 5 § andra stycket, 6 § och 30 § miljöbalken med följande tillägg nedan.

Länsstyrelsen beslutar att den tillkommande delens delområden 1-10 (se bilaga 3) ska skötas på samma sätt som anges för zon I (hävd av skogsmarken). Delområde 11 ska skötas på samma sätt som anges för zon II (hävd av äng och åker) i gällande skötselplan för Naturreservatet Lurö skärgård, daterad 92-03-13.

Tillägg till föreskrifter enligt punkt A i gällande beslut.

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap. 5 § tredje stycket miljöbalken, att följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområde ska gälla för de tillkommande delområden som framgår av bifogad karta, bilaga 3.

- Det är förbjudet att avverka skog i de delar av det tillkommande området som ingår i zon I (hävd av skogsmarken).

Föreskriften gäller inte för borttagande av enstaka träd för att gynna lövträd och öppethållande av små ängs- och åkerytor i delområdena 2 och 6, samt granar som tränger in i ekar inom hela området.

Föreskriften 8 om framdragande av ledning gäller inte för delområde 11.

Tillägg till föreskrifter enligt punkt B i gällande beslut.

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken, att markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet utöver de som redan har beslutats (se bilaga 3).

1. borttagande av enstaka träd för att gynna lövträd och öppethållande av små ängs- och åkerytor i delområdena 2 och 6,
2. uppsättande av stängsel för betesdjur runt delområde 11,
3. slätter på delområde 11,
4. restaurering av öppna diken i delområde 11,
5. anläggande, utmärkning, skyltning och underhåll av vandringsleder inklusive rastplatser med bänkar.

Motivering

När Naturreservatet Lurö skärgård bildades 1967 lämnades merparten av Lurön utanför på grund av starkt motstånd från markägarna. På grund av förändrade ägarförhållanden har staten kunnat lösa in en av dessa tre fastigheter. Eftersom den gamla odlingsmarken inte har använts på många decennier har skogen tagit över det mesta av den aktuella delen. Dessa skogar består dels av lövskog med björk, asp och klibbal och med inslag av ek, dels av äldre blandbarrskog och tallskog. Korsön domineras däremot av naturskogsartad hällmarkstallskog.

Det är viktigt att det gamla odlingslandskapets strukturer inom delområdena 2 och 6 beaktas genom att graninväxten hämmas så att små öppna ytor finns kvar från den tid då marken brukades och för att möjliggöra framtida hävd. Delområdena 2 och 6 har en agrar historia som medför att reservatsförvaltaren kan få avverka mindre träd för att återta och vidmakthålla rester av det gamla odlingslandskapet.

Sammantaget är de tillkommande delarna viktiga för den biologiska mångfalden i reservatet och behövs för att uppnå syftet med reservatet och förstärka dess naturvärden. Området bör således skyddas och ingå i naturreservatet.

Remissinstansernas och sakägarnas synpunkter

Synpunkter har inkommit från Luröskärgårdens Natur- och Kulturförening angående skötseln av områdets grova träd och på möjligheten att bedriva bete i hela området.

Diskussioner har också förts med ägaren till området norr om Bruket som hade synpunkter på skötseln av strandområdet på hans mark.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Skötseln av områdets grova träd har redan beaktats i förslaget. Möjligheten att ha bete i området kan inte skrivas in generellt utan prövas separat om och när reservatsförvaltaren anser att det är önskvärt.

När det gäller strandområdet norr om Bruket har överenskommelse nåtts om att undanta en del av området från reservatsbildningen och därigenom ge markägaren rätt att disponera denna del själv. Detta område är för övrigt ett gammalt hamnområde med två fiskebodar och där det ligger diverse skrot i form av båtvrak, sågverk mm.

Upplysningar

Länsstyrelsen i Värmlands län är förvaltare av naturreservatet.

Hur man överklagar, se bilaga 6

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kenneth Johansson efter föredragning av naturvårdshandläggare Jan Rees. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit enhetschef Thomas Östlund, chefsjurist Lars-Ove Olsson, verksamhetschef Torben Ericson och länsråd Johan Blom.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Karta över delområden och B-föreskrifter
4. Beslut Naturreservatet Lurö skärgård 1992
5. Områdesbeskrivning
6. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Värmland

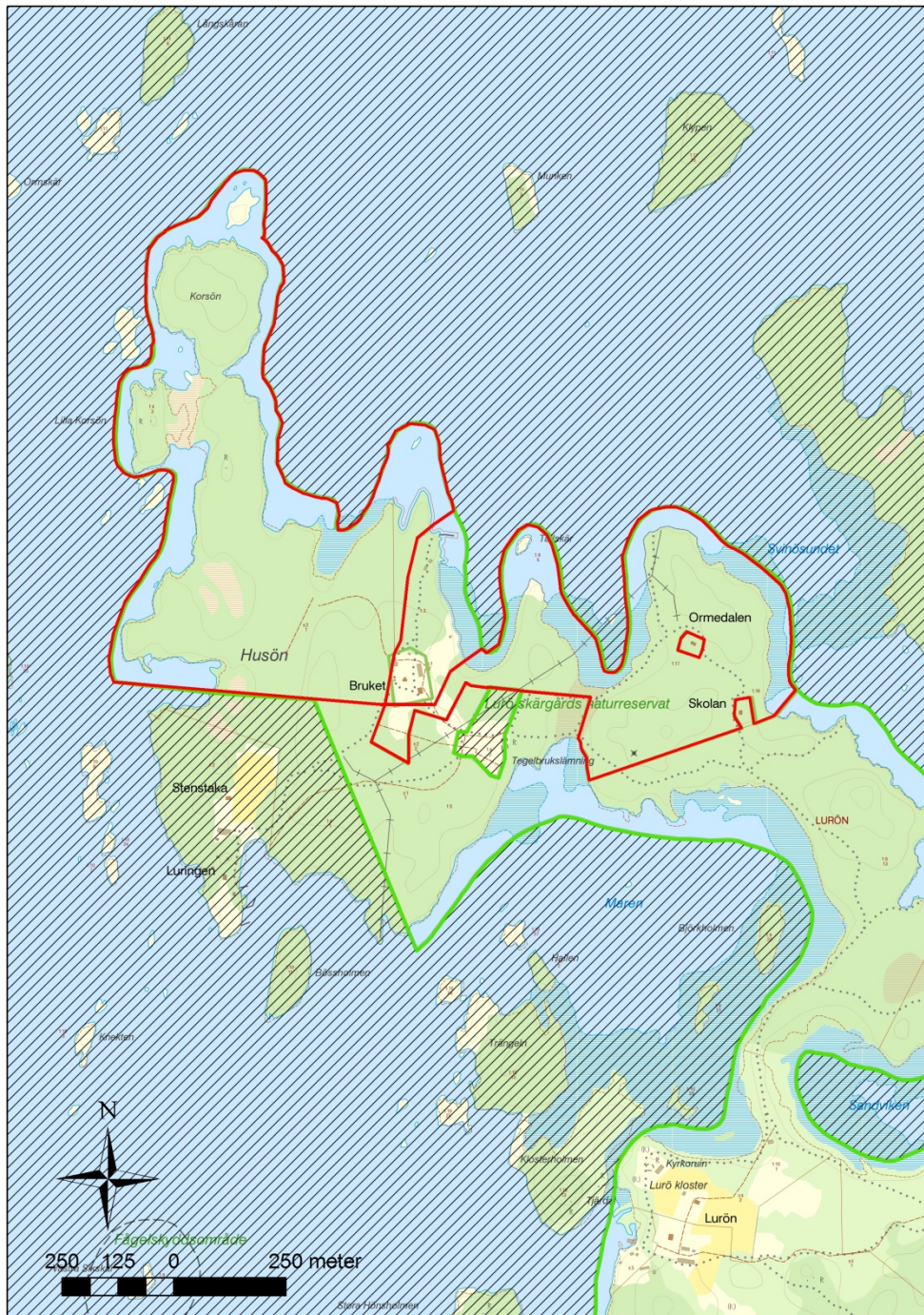
Naturvård
Jan Rees

BESLUTSKARTA

Datum
2016-06-21

Bilaga 1

Referens
511-7450-2015

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslutscharta för utökning av Naturreservatet Lurö skärgård (heldragen röd linje).
Snedstreckat område är befintligt reservat.

Länsstyrelsen
Värmland

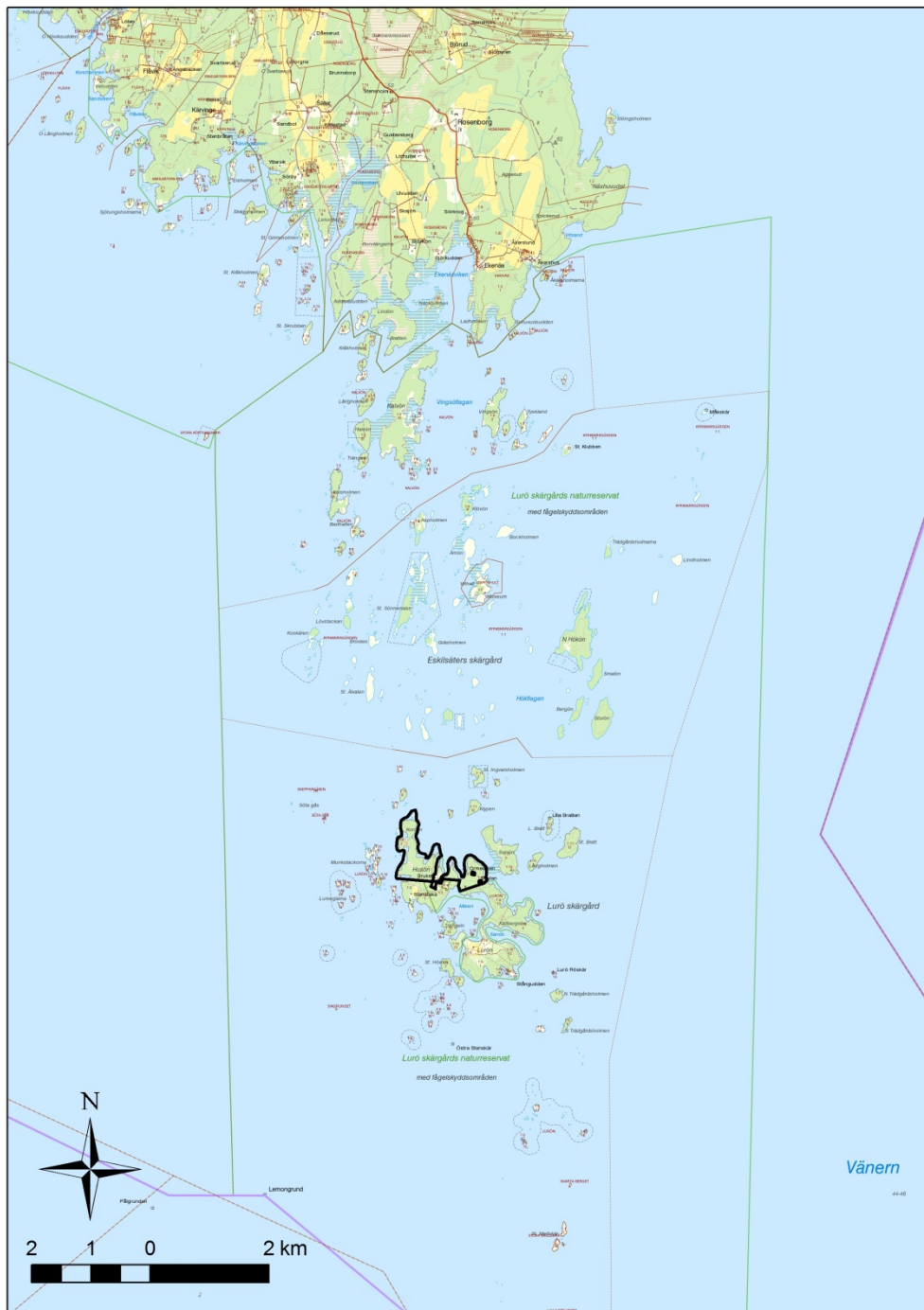
Naturvård
Jan Rees

ÖVERSIKTSKARTA

Datum
2016-06-21

Bilaga 2

Referens
511-7450-2015

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Översiktskarta för utökning av Naturreservatet Lurö skärgård (heldragen svart linje).

Länsstyrelsen
Värmland

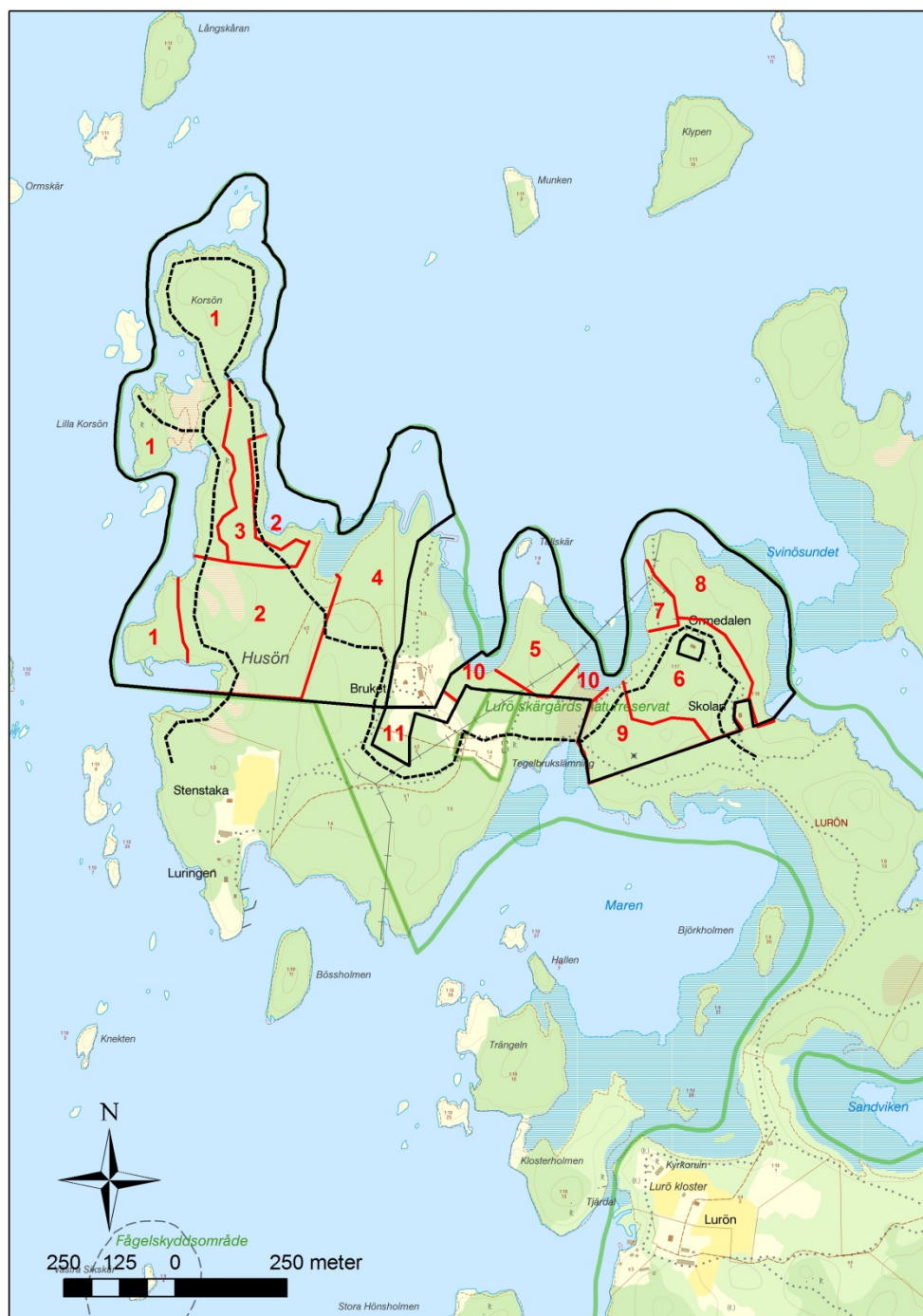
Naturvård
Jan Rees

FÖRESKRIFTSKARTA

Datum
2016-06-21

Bilaga 3

Referens
511-7450-2015

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karta över delområden (i rött) inom utökning av Naturreservatet Lurö skärgård, samt placering av vandringsled (streckad svart linje).

Beskrivning av natur- och friluftsvärden på Husön (Lurö 1:3 och 1:8), Säffle kommun

Sammanställd av (text och foto) 2004 av Fredrik Wilde, Länsstyrelsen

Reviderad 2015 av Lars Furuholm, Länsstyrelsen

Nyckelbiotopsinventering utförd 2003 av Roger Gran, Skogsvårdsstyrelsen

Bakgrund

Allmän beskrivning

Lurö har varit bebyggt och brukat sedan bronsåldern. Skogen har bl.a. använts som båtvirke och under 1800-talet drevs ett tegelbruk på Husön och spår efter denna epok syns här och var. Enligt muntliga uppgifter avverkades då stora mängder ek på ön för att tillgodose den energikrävande tegelframställningen. När båtarna fick motorer blev fisket effektivare och kom att bli huvudnäringen för Luröborna. Rester efter fiskeepoken syns i form av gamla halvt fallfärdiga fiskebodar där näten fortfarande hänger i taken.

Fallfärdig fiskarbod tillhörande Bruket - en lämning efter Vänerns fiskeepok.

Naturreservatet Lurö skärgård är det mest välbesökta reservatet i länet. Under sommaren besöks skärgården av båtfolk och turister som lockas av Vänerns storslagna innanhav och möjlighet till rika naturupplevelser. Hundratals öar av olika storlek - en del nästan kala och en del skogsklädda – bildar en magnifik sötvattens-arkipelag. Naturen på själva Husön består främst av skog med insprängda rester av ett kulturlandskap där begränsade delar utgörs av öppna betes- och slåttermarker. Lövskogar breder ut sig på f.d. inägomarker och domineras av björk, asp och klibbal. Där berg går i dagen dominerar tall och här och var finns spärrgreniga gammeltallar. Enstaka gamla ekar är ett inslag som bidrar till skogens variation. Nära strandkanten på utskjutande uddar finns ofta kala klippor medan vikarna hyser vassvegetation med lövskog innanför.

Naturtyper

Den totala arealen uppgår till 78 hektar men då är ca 26 hektar vatten eftersom avgränsningen ansluter till det befintliga skärgårdsreservatet vars gräns går en bit ut i vattnet. Ungefär 52 hektar är landareal och ca 50 hektar utgörs av skogsmark. I denna areal ingår en viss andel impediment i form av hållmarkstallskog och strandklippor. 65 % av skogsmarken har bedömts som värdekärna ur naturvårdssynpunkt och resterande areal är utvecklingsmark. Påpekas bör dock att hela skogen kan betraktas som värdekärna ur friluftslivets synvinkel.

Tabell över arealer på respektive naturtyp och delområden enligt funktionskonceptet.

	hektar	%
Total areal	79	-
Öppen gräsmark	0,75	-
Skär/kobbe	0,5	-
Våtmark	1	-
Vatten	26	-
Skogsmark	50	100
Värdekärna	32	64
Utvecklingsmark	19,5	39

Beskrivning av delområden

Nedan beskrivs varje delområde med avseende på biotoptyp, trädslag, naturvärde, intressanta arter, samt förslag för hur området bäst bibehåller och/eller utvecklar naturvärdena. Karta över delområdena finns längst bak.

Den vindpinade tallskogen på Korsön.

Delområde 1, area: ca 12 hektar, naturvärde: värdekärna

Delområdet består av äldre tallskog på Korsön, Lilla Korsön och den sydvästligaste udden strax norr om Stenstaka. Skogen har bitvis stort innehåll av hållmarker. Träd- och buskskiktet har inslag av gran, björk, ek och enbuskar. Närmast stranden dominerar kala klippor. Flera tallar är vindpinade, kortvuxna och grovgreniga. Död ved finns här och var men i regel i begränsad mängd.

Delområde 2, area: ca 10 hektar, naturvärde: värdekärna

Detta delområde är lövdominerat och är främst beläget på f.d. åkermark, strax norr om Stenstaka. Björk och asp dominerar med inslag av klibbal, gran och tall samt enstaka ek. I området finns flera kärr och på hållmarker och partier som inte varit uppodlade finns grova och grovgreniga tallar. Signalarten talticka har hittats på en gammal tall. Söder om Korsön utgör delområdet en lövrik strandzon där klibbal dominerar och andelen död ved är relativt god. Enstaka grova ekar är viktiga inslag. Området har stort värde för lövskogskrävande fågelarter och för insekter och svampar knutna till grova tallar. Gran bör på sikt hållas efter till förmån för lövskogen. Genom lämpliga åtgärder kan beståndets begränsade andel död ved ökas genom t.ex. ringbarkning av björk och gran.

En värdefull gammal ek i delområde 2.

Delområde 3, area: ca 2 hektar, naturvärde: utvecklingsmark

Ung, stamtät lövskog som domineras av björk med inslag av klibbal, tall och gran. Skogen har begränsat naturvärde i dagsläget men kommer inom några decennier utveckla rikligt med död lövved genom självgallring. Ev. kan naturvårdsåtgärder övervägas där vissa individer gynnas genom att röjas fram för att skapa grova, vidkroniga träd.

Delområde 4, area: ca 10 hektar, naturvärde: utvecklingsmark

Delområdet utgörs huvudsakligen av barrblandskog belägen strax norr och väster om Bruket. Södra delen består av hållmarker med talldominans och mindre partier med ung tallskog. I centrala delen finns en högvuxen och välsluten barrblandskog. I strandskogen ökar lövandelen. Enstaka ekar förekommer även här. I sydöstra delen, i anslutning till gårdsmiljön vid Bruket, finns fortfarande öppna gräsbevuxna marker som tidigare uppodlats eller betats. Här tränger skogen på i kanterna och det är en tidsfråga innan dessa öppna marker också växt igen om inte sly hålls efter. Regelbunden slåtter och/eller bete skulle bibehålla och återskapa naturvärden som en gång fanns här. Enstaka ekar och grova tallar bör huggas fram, medan övrig skog bör lämnas i stort sett orörd.

Delområde 5, area: ca 2 hektar, naturvärde: utvecklingsmark

Talldominerad udde norr om tegelbruket. Inslag av gran, en och enstaka björk. Nordligaste spetsen av udden består av kala klippor. Beståndet är medelålders – äldre och kommer med ökad ålder och orördhet utveckla naturvärdena. Trevlig, strövvänlig skog som i stort sett kan lämnas orörd.

Naturskogsartad gammelskog i delområde 7.

Delområde 6, area: ca 4 hektar, naturvärde: värdekärna

Lövskogsområde bestående av björk, asp och klibbal, belägen mellan Ormedalen och Skolan. Lövskogen är uppkommen på f.d. inägomark och börjar nu hysa skogliga naturvärden i form av äldre lövbestånd med begynnande självgallring. Skogen har t.ex. stort värde för lövskogsberoende fåglar. Gran kan på sikt komma att ta över beståndet varför denna bör gallras ut eller ringbarkas successivt.

Delområde 7, area: ca 1 hektar, naturvärde: värdekärna

Delområdet ligger strax nordväst om torpet Ormedalen och utgörs av strandnära skog med inslag av flera mycket grova tallar. Även grövre gran finns varav några blåst av och bildat grova lågor efter nedsatt vitalitet genom röta. Inslag av löv förekommer också. En stig leder genom området och ut på udden i norr. Delområdet genomkorsas också av ledningar. De gamla tallarna i kombination med död ved ger ett naturskogsartat intryck som kommer att utvecklas än mer om beståndet lämnas orört.

Delområde 8, area: ca 5 hektar, naturvärde: värdekärna

Området ligger strax öster om Ormedalen och är talldominerat med inslag av gran i bördigare svackor. Berg går i dagen på flera platser och inslaget av död ved är relativt stort. I södra delen finns grova solexponerade tallar där Skogsvårdsstyrelsen nyligen noterat angrepp av den hotade skalbaggen reliktböck. Andra arter som hittats är talticka, långfliksmossa och blåmossa. Inslag av löv ökar mångfalden i objektet. På vissa ställen skulle ett försiktigt uttag eller ringbarkning av gran gynna naturvärden genom att friställa gamla tallar eller lövträd.

Delområde 9, area: 4 hektar, naturvärde: utvecklingsmark

Området består av äldre barrblandskog som oftast domineras av tall. Gran förekommer i bördigare svackor. Inslag av hällar är stort. På en större yta finns ett glest skikt med tallöverståndare med ung tallskog under. Beståndet är luckigt genom inslag av öppna berghällar. Ett visst inslag av löv förekommer också.

Naturvärdena skulle kunna utvecklas genom en extensiv naturvårdsskötsel där vissa gammeltallar frihuggs och död ved skapas genom ringbarkning och trädfällning.

Delområde 10, area: ca 1 hektar, naturvärde: värdekärna

Området består av strandskog som domineras av klibbal. Stor del av nyckelbiotopen fortsätter söderut på grannfastigheterna (bl.a. inom befintligt naturreservat). Innehållet av död ved är god. Sannolikt har tegelbruket tidigare utnyttjat detta område för lertäkt då skogen uppkommit sekundärt. Lövbekståndet har stor betydelse för lövskogsberoende fågelarter och i takt med att andelen död ved ökar kan skogen även få stort värde för svampar och ved- och barklevande insekter.

Delområde 11, area: ca 2 hektar

Området består av det gamla, igenväxta hamnområdet till Bruket som inkluderar brygga, fiskebodan, en sågverksruin och diverse sopor från fiskeverksamheten. Den strandnära delen hyser några grova ekar och tallar som trängs med unga barrträd. Väster om den stig som löper mellan Bruket och bryggan dominerar granskog av samma slag som i delområde 4.

Båtvrak i delområde 11

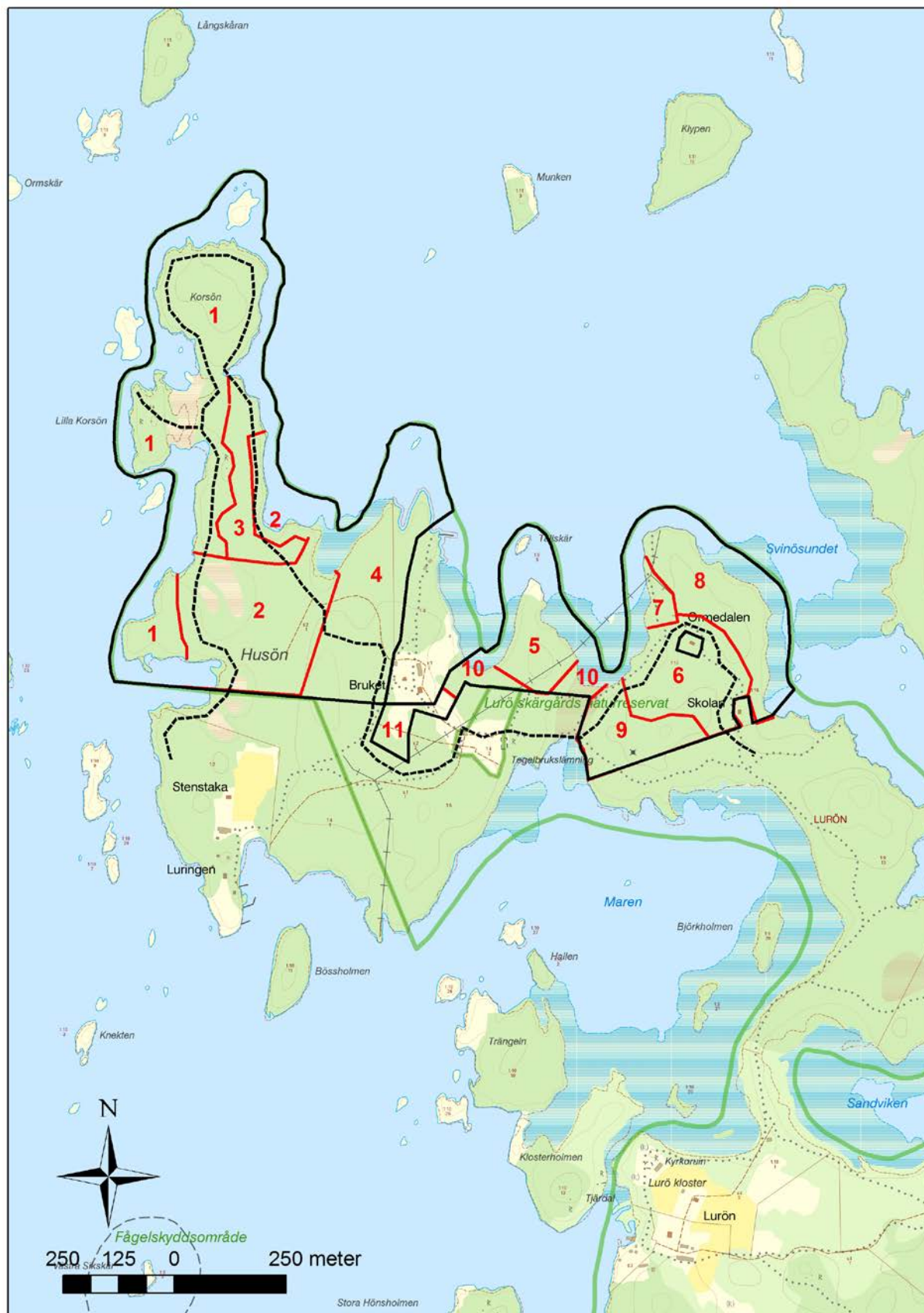

Delområde 12, area: ca 1 hektar

Åker i träda. Kan, efter restaurering, med årlig slåtter bli en äng av samma slag som den vid Tegelbruket som ligger i direkt anslutning.

Delområde 13, area: ca 1 hektar
Tomtmark med gräs och buskar.

Det tillkommande områdets delområden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.